

موقعیت زن از دیدگاه قرآن

پژوهش: دکتر محمد غفارانی
استاد دانشگاه

اکتساب انسان نصیب ممأ اکتسبن»^(۱) این است مقام زن در جامعه از نظر اسلام و این است موقعیت زن در حقوق خانواده و اصول قرآن کریم بهنگام بیان فلسفه آفرینش انسان زن را شریک و هم پایه مرد قرار داده و تنها پارسائی و فضیلت و نیکوکاری را ملاک برتری انسان بر انسان دیگر شناخته است در آنجاکه می‌گوید «ای ایها الناس انا خلقنا کم من ذکر و انشی و جعلنا کم شعوبیاً و تبائل لتعارفوا ان اکرمکم عنده الله انتا کم»^(۲) ای آدمیان، ماهمه شما را از دو جفت نزوماده بیافریدیم و به سلطتها و گروههای مختلف درآوردهیم تا یکدیگر را بشناسید و بدانید آن کس از شما در نزد پروردگارگرامی قدر است که پارساتر باشد، قرآن کریم با تحقیر شخصیت زن بشدت مبارزه می‌کند و انسان را از ناچیز شمردن جس

«یا ایها الناس اتقوا ربکم الذي خلقکم من نفس واحدة و خلق منها زوجها و جهابت فيهما رجالاً كثیراً و نساء »^(۳)

ای آدمیان بترسید از پروردگار خود که همه شمارا از یک تن بیافرید و از آن نیز جفت او را ، و از آن دو تن مردان و زنان بسیار پراکنده ساخت .

از مضمون آیه شریقه چنین مستفاد میگردد که در اصل خلقت و آفرینش مردو زن در یک مرتبت قرار دارند و زن چون مرد از همه مواهی که در زمین بودیعت نهاده شده بrixوردار میباشد و در برابر پروردگار هر دو نسبت به رفتار و کردار خود مستولیتی مشترک دارند چنانکه فرماید : «انی لا أضعی عمل عامل منکم من ذکر او انشی بعضکم من بعض »^(۴) من که پروردگارم مرد و زن را یکسان پاداش دهم همه در برابر خدا یکسانید و نیز در جای دیگر برابر زن حق تمعن و بهره برداری از موارد ممتلكات و داد و ستد و غیره چون مرد قائل گشته و میفرماید «لرجال نصیب بما

۱ - سوره نساع ، آیه ۱

۲ - سوره آل عمران ، آیه ۰

۳ - سوره نساع ، آیه ۳۲

۴ - سوره حجرات ، آیه ۱۳

هر سطح که باشد و همین سازندگی است که جامعه را از لغتش و انحراف مصون میدارد چه خانه جامعه کوچکی است که افراد آن در دامن غفت و عصمت مادر تربیت میگردند و رفتار و کردار آنان در اجتماع نیز نمودارهای تربیتی است که از کانون خانواده یافته‌اند و کیش مقدس اسلام از آنجهت به مقام و مرتبت زن ارج می‌گذارد که مریبی و راهنمای

نخستین افراد جامعه است و هرگز او را از جامعه منعزل ندانسته و از کارهای اجتماعی منع نکرده است مگر در آن هنگام که به وظیفه اصلی او لطمه جبران نایابی وارد آورد واینجا است که زنان باید با احساس غرور و سریلندی نقش وجودی خود راکه همان ایجاد روح آرامش و آسایش در خانواده است حفظ کنند و گمان نکنند که عنصری ضعیف

و ناتوان در سایه قدرت و نیروی مردان زندگی می‌کنند تنها قدرت و نیروی مرد از آنجهت سنتور اسلام است که از این عنصر سازنده حمایت کننده سalarی چه همانگونه که در مقاله‌گذشته بعرض رسید پیغمبر اسلام مرد و

زن را در یک سطح مسئول کانون خانواده قرار داده ویفرماید «آن‌الرجل مسئول عن بیته و اهل بیته والمرأة مسئولة عن بيتها و اهل بيتها» و برپایه همین مسئولیت مشترک از حقوق مشترک نیز برخوردار می‌گردد با

توجه به وظائف و حقوق ویژه هر یک از مرد و زن در امور اداره زندگی که باتان محول گردیده است از آنعمله وظیفه ابتو وظیفه

لطیف که نشانه از آیات جهان آفرینش است برحدار می‌دارد در آنجا که می‌گوید «با ایها الذين آمنوا بالسخر قوم من قوم عسى أن يكونوا أخيراً منهم ولا تلمزو الأنفسكم ولا تنايزوا بالالقاب» (۱) ای گروه مؤمنان زن‌هار که طائفه‌ی طائفه‌ی دیگر را مسخر و استهرا کند بسایران مردمی که سخریه روا می‌دارید بهترین مؤسان باشند و مباداً که گروهی از زنان گروه دیگر را سخریه کنند بسا آن گروه نیکوترين زنان باشند و هرگز خود را به عیب‌جوئی می‌الائید و بنام و ألقاب ناروا یکدیگر را مخوانید . و خلاصه این حقیقت از مضامین آیات شریفه فوق- الذکر مستفاد میگردد که زن در اسلام مقامی ارجمند دارد و سورد احترام و تکریم می‌باشد و خداوند س تعال این وجود لطیف را با تمام خصائص و ویژگیهای خلقش بمنظور

ایجاد محیط آسایش وطمأنیه بمداد ارزانی بخشیده است و این محیط آرام و دلپذیر را باید قبل از هر جای دیگر در کانون خانواده جستجو کرد زیرا زن سهل معاالت زندگی خانوادگی است و چنانچه زن در انجام وظائف مقدس خود قصور ورزد در این صورت است که خوشبختی افراد خانواده دستخوش تزلزل و نابسامانی خواهد شد ، بنابراین وظائف اجتماعی که خود پدیده همان وظائف خانوادگی است برای زن در درجه دوم اهمیت قرار دارد بدین معنی که وظيفة نخستین زن سازندگی افراد خانواده است تا بتوانند مسئولیت سنگین اجتماعی را بعهده گیرند در

و خانواده قاتل است که نظیر آن در ادیان دیگر و همچنین مکاتب اجتماعی دیده نشده است و چنانچه اسلام اصرار می‌ورزد که خانه یکانه تکیه گاه زن است از اینجهت است که میخواهد این جنس لطیف و بیزیگهای آنوث خود را از دست ندهد نه از آن جهت که با فعالیت زن در خارج از خانه مخالف است و در لسان احادیث نبوی تصریح

بعخالفت با فعالیت زن در خارج دیده نمیشود بلکه عکس دعوت به تشریک مساعی با هر دو همسر خود سینایید هر چند بصورت تعامل درگرداندن چرخهای زندگی اجتماعی پاشد ولی مشروط برآنکه هر نوع کارکه پاشد نباید به انجام وظائف خانه لطمه وارد کند و از طرف دیگر نباید به از دست دادن خصائص

آنوث که خود رمز وجودی خانواده است منجر گردد و این حقیقتی است که دانشمندان جامعه شناس و کارشناسان علوم تربیتی به آن وقوف یافته و جوامع صنعتی را به خطراز هم پاشیدن شیرازه کانون خانواده متوجه کرده‌اند که بررسی نظریات آنان خود به بعضی مستقل نیازمند است ولی همه آنان بالاتفاق برآند که فلسفه وجودی زن ملزم

با وجود خانواده است و هیچ موقعیت و متناسبی برای او برتر از اداره زندگی و تربیت فرزند نیست چه ارکان جامعه مترقی و سعادتمند بردوش مردانی نهفته است که در دامن عفاف و مهر و محبت مادر پرورش یافته‌اند و اسلام از پانزده قرن پیش اهمیت مقام زن را به مردان گوشزد ساخت و او را از عالیترین حقوق انسانی برخوردار گردانید «هن لباس لكم و انت لباس لهن».

أمرمت است که هیچیک نمی‌تواند جایگزین دیگری گردد و این دو وظیفه از مهمترین و سنتکننترین وظایفی است که بر عهده پدر و مادر نهاده شده است و مردی که در انعام این وظیفه به بیانه وظائف دیگر زندگی

قصور ورزد در نظر اسلام بزهکار شناخته شده است و اینگونه مردان پیرو شهوت و خودخواهی هستند که غالباً به حقوق مشروع زنان نیز تجاوز می‌کنند و بدین ترتیب کانون سعادت زندگی را متلاشی می‌گردانند زندگی بظاهر سیرخودرا طی می‌کند ولی در حقیقت درون خانواده از هم پاشیده است و

در اثر همین کاهمی و فرار از زیر بارستشویت زیانی به رشد فکری افراد خانواده وارد می‌شود که نتایج سوء آن دامنگیر اجتماع می‌گردد و قرآن کریم عرف و فطرت زن و مرد را اساس و مبنای تعیین حقوق و واجبات هر یک دانسته و فقهای اسلام درباره حقوق

مرد و حقوق زن سخن بسیار گفته‌اند و دستورات عالیه رسول اکرم به دختر کرامی خود حضور فاطمه و دامادش حضرت علی بن ابیطالب عليه السلام می‌تواند بهترین الگو و دستور العمل برای کلیه مردان و زنان باشد ، رسول کرامی به حضرت فاطمه توصیه فرمودند که در انجام وظائف خانه کوشای بشد و بحضرت

علی بن ابیطالب توصیه فرمودند که دراداره امور زندگی فاطمه را کمک و باری دهد و بمقتضای آیه «وکهن مثل الذى علیهنه بالمعروف» عمل کند و همانگونه که کرا آ پیش خوانندگان کرامی رسانیده ایم اسلام آنچنان موقعیتی و احترامی برای زن در جامعه

کانون خانواده و نژادگاری

عوامل روانی طلاق ۲۱

دکتر مهدی کی فیما استاد دانشگاه

امروزیکائی ، میتوان شخصیت‌گهگیر را دربرابر شخصیتی قرار داد که تحت سلطه عادت درآمده و هرگز قادر نیست ترک عادت‌گوید^(۱) به این ترتیب شخص‌گهگیر فردی است متلون‌المراج^(۴) ، نوان ، لغزان ، ناپا و به اصطلاح معروف عامه «دم‌دمی مراج» ، نامصمم ، بی‌اراده ، فقط عادت کرده است که به هیچ چیز عادت نکند و حتی خود را از قلمرو عادات مستحسن به دور دارد . چنین شخصیتی از نظر سیاسی این‌وقت^(۵) وغیر قابل اعتماد است .

از نظر تشخیص روانی آنچه بوهم^(۶) در مورد گهگیری عاطفی مینویسد : مراد از آن یک عاطفه سطحی و شدید و حاد و پیرو نوسانات پرهیاهو و غوغای طلبی است که در اثر آن شخصی از حدود خود خارج میشود و یک روز به رویی و فردای آنروز به رویی دیگر میگراید . گهگیری فرد را بوالهوس بار می‌اورد و شخص گهگیر دهن بین بوده به

۱۱ - نایابی - گهگیری (۱) - نایابی ، نوانی ، کم طاقتی ، زود از کوره در رفتن ، گهگیری مفاهیم گوناگونی هستند که باید یکدیگر قرابت دارند به طوریکه تشخیص و دریافت وجوده تمایز آنها از یکدیگر چندان آسان نیست . علی‌الظاهر ریشه مشترک این عیوب اخلاقی و بیماریها ، ضعف اراده و کوتاه‌خردی است .

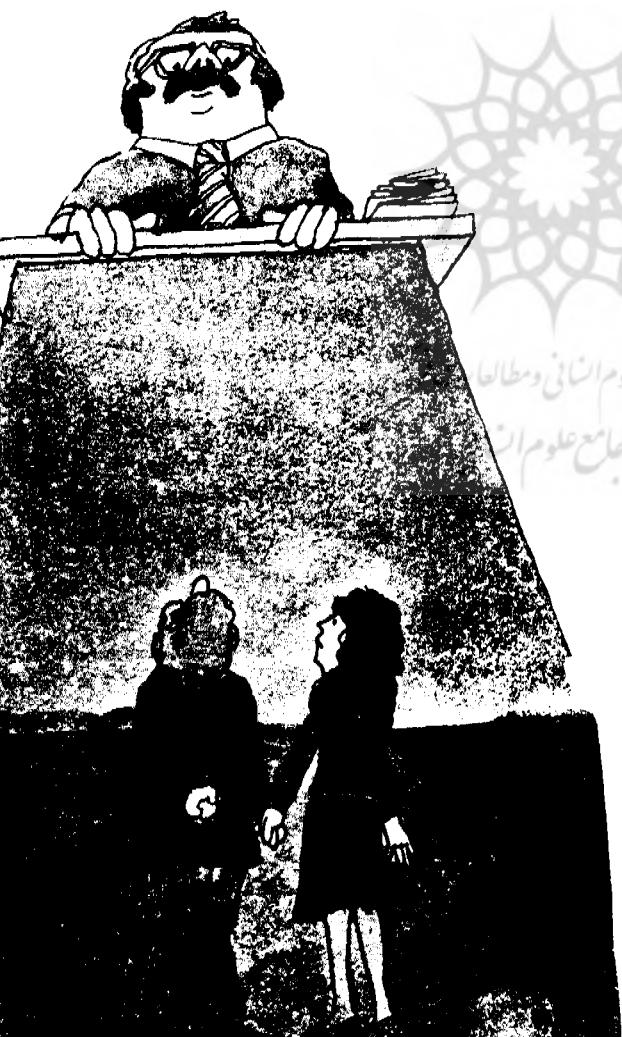
آقای پس‌ناتل این مفاهیم را یکی می‌پندارد و اختلاف آنها را برسر الفاظ میداند نه معانی و کوشیده است که بعضی از آنها را در واژه گهگیری گرد آورد . (۲)

بدون اینکه وارد بحث تفصیلی‌روانشناسی ، خاصه بحث منش شناسی بشویم به توضیح اجمالی آکتفا می‌کنیم تا معلوم شود که مرد یا زنی که دارای چنین نقاط ضعفی هستند چگونه امر زناشویی راجدی تلقی نمی‌کنند ، نه فقط زندگی خود بلکه زندگی دیگری و عائله خود را به بازی می‌گیرند . طبق تعریف کاتل روانشناس معاصر

فوکیه (۱۰) در بخش سوم اثر خود از نا به هنگاریهای اراده‌گفتگو می‌کند و فصل اول این بخش را به «عیوب اراده» اختصاص داده و از «افراط در خودداری» (۱۱) و افرادی که در خودداری افراط می‌کنند (۱۲) گفتگو کرده و می‌پس به بحث در کمبود نیروی خودداری (۱۳) می‌پردازد و تصویری بسیار دقیق و ظرفی از فردی که قادر به خودداری

آسانی تعت تأثیر تلقین قرار می‌گیرد.
آثار روانی که از شخص گهگیر وصف گردید دقیقاً در مقاهم قدان کف نفس یا کمبود نیروی خودداری و ناپایداری و زود آهنگی نیز مشاهده می‌شود.

۱۲ - **قدان کف نفس با کمبود نیروی خودداری** (۷) - حالت روانی شخصی است که تسلط بر نفس را از دست داده و نتواند از تعجلی تمنیات نامقابل خود جلوگیری کند.
این خصلت در روانشناسی کلاسیک از عیوب اراده یا حتی از کمبود و فقدان آن محسوب می‌شود. مراد از اراده در این مورد مرحله پست و ابتدائی آن و صرفاً یک تمایل ساده نیست بلکه منظور شکل عالی آن است که مستلزم شعور و تفکر و استدلال منطقی می‌باشد. اراده‌ای که در شخص فکور وجود دارد و تحت رهبری خرد میتواند از روی دلایل و موجباتی تصمیم بگیرد و به سوی خیر و نیکی گراید. بنا برآنجه فوکیه از قول روانشناسان معاصر نقل می‌کند: «... جستجوی لذت یا تسليم شدن به تبلی و خودپستی سربوط به اراده نیست بلکه بر عکس، عین بی ارادگی و تسليم خواهش دل شدن است که ما خویشتن را به دست تمایلات خود خواهانه و لذت جویانه می‌سپاریم.» (۸)
و بنا برآنجه که آقای بی‌نائل و فوکیه در آثار خود از پراوین (۹) نقل می‌کنند «ما بین عمل ارادی عالی و عمل اخلاقی رابطه نزدیکی وجود دارد.» به همین جهت اراده مستلزم امکان تسلط بر نفس و مهار کردن تمایلات پست و خودداری نمودن از ارتکاب منتهیات و رذایل اخلاقی است.

ستگین ، آرام ، محتاط ، مآل‌اندیش ، خویشن-.
دار ، عینی و فکور ، از نظر اجتماعی مردانی
خشک و غیر قابل انعطاف هستند و نمیتوانند
خود را به جای دیگری پگذارند و غم و
شادی او را درک کنند .

نایابیدار (۱۹) شخصی است سریع -
الانتقال ، متلون ، مطبوع ، ذهنی ، قادر
عظمت ، بی‌وقار ، گاهی دروغگو ، مست
عنصر و بی‌اراده که به سهولت عقیده و روش
خود را تغییر میدارد و از قول خویش
برسیگردد ؛ خلاصه ، فردی است که ناگهان
و بی‌مقدمه و بدون فکر و تأمل دست به
عمل میزنند . کین برگ اضافه میکنند که این
بوقلمون صفتی اشخاص نایابیدار و متلونه
المزاج ، انسانرا به یاد «حربا» می‌اندازد که
این حیوان به آسانی زنگ شاخه درختی را
به خود میگیرد که بروی آن می‌نشیند . فرد
لین‌العریکه نیز به سهولت تحت نفوذ محیط
خویش قرار میگیرد و به زنگ محیط دریابید
اما عقیده و احساسی که به این ترتیب در
افراد این‌وقت پدید می‌آید هرگز دوامی
ندارد .

فرد نایابیدار تلقین پذیر است اما تأثیر
تلقین در او موقع است مانند زیق و یا مثل
هر مایع ، به شکل هر ظرفی که او را در بر
میگیرد دریابید . همینقدر که ظرف را تغییر
دهید ، شکل مظروف آن نیز تغییر خواهد
کرد . به همین مناسبت فرد نایابیدار یا
متلون ، شکل خاصی ندارد و به علت کثرت
تغییر شکل خصلت و فقدان ثبات عقیده ، که
از نظر اخلاقی شخص دور و یا مرد هزار-
چهره نامیده میشود ، قابل اعتماد نیست
به این ترتیب چهره نایابیدار ، با چهره

نیست به دست میدهد . در اثر کمبود نیروی
خودداری ، شخص تسلیم کوچکترین تعزیک
ناشی از خود یا دیگران میشود و برطبق
توصیف او «کسیکه قادر به خودداری نیست
به هنگام تصمیم گرفتن سبک است و قدرت
پیش یینی ندارد بدون اینکه به نتایج تصمیم-
هاییکه میگیرد بیندیشد برحسب اولین
احساس خود وارد عمل میشود اما به زودی
در اثر تعزیک بی به احتیاطی خود میبرد
چون همیشه تسلیم احساس آنی خودسپاشد ،
نقشه تازه‌ای میکشد و آنرا با همان سبکی
دفعه نخست اجرا میکند . کمبود نیروی
خودداری موجب تلون مزاج میشود » .

کمبود نیروی خودداری ، تلقین-
پذیری (۲۰) شدید در بی دارد و بنابر آنجه
حق تأثیره اضافه میکند «کسیکه نیروی
خودداری ندارد چون وسائل ضروری جهت
ایجاد تعادل پایداری برایش فراهم نیست به
به هر بادی خم میشود و نمیتواند خود را از
نفوذ‌هاییکه براو تأثیر میکنند رهائی بخشد » .

تصویری که فوکیه از کسیکه نیروی
خودداری ندارد ترمیم نموده است نظری
تصویر شخص گهگیر است .

۱۳ - نایابیداری (۲۱) - از نظر حیاتی
و سرشتی ، اولف کین برگ (۲۶) بزمنشناس
سوئیی که انکار اسجوبرینگ (۲۷) پژشک
سوئیی را بسط داده است در کتاب «مسائل
اسماSI جرم شناسی» اشخاص را براساس
پایداری ، به دو دسته تقسیم میکنند :
پایدار (۲۸) شخصی است بطنی الانتقال ،
با طمأنیه ، استوار ، قاطع ، موقر ، جدی .

تفییر ، زودباور ، در بی نتایج فوری ، نیازمند لذات مادی ، در امور جنسی بی نظم و ترتیب میشناسند زود تسلی میباشد ، دارای رفتار متناقض و فکر مطعی هستند ، بی تأمل دم به

گفتار میزنند و سخن بی دلیل توأم با استهza میگویند . اگر مورد بی احترامی واقع شوند آنا احساس میکنند و بی درنگ پاسخ میدهند . خیلی زود مورد توجه واقع میشوند . افرادی خوش برخورد و جذاب جلوه میکنند ولی عمیق و جدی و پای بند صداقت و راستی و حقیقت دوستی و وفا به عهد نیستند حتی بیمان مقدس زناشوئی را از یاد میبرند . به این ترتیب چهره زود آهنگ نیز با چهره های ناپایدار و فاقد کف نفس و در نتیجه با چهره گهگیر قابل تطبیق است و این چنین آدمی قادر به حفظ پیوند زناشوئی نخواهد بود . بعضی از آدمیان خصلت عجیب دارند .

بدون اینکه خودآگاهی داشته باشند ، هر ساعتی ممکنست خالقی مخصوص و احساسات ویژه ای داشته باشند آنچه در یک لحظه مطلوب و پسندیده است لحظه دیگر ممکنست در نظر شان مذموم و ناپسند جلوه کند در آغاز کار سرحال و شاداند همه چیز به نظرشان زیبا و نیکو میرسد ولی در پایان کار ممکنست غمگین و افسرده شوند همه چیز را زشت و مطروح تلقی کنند از دنیا بیزار شوند . کمترین حرکت یا صدایی آنانرا عصبانی میکند و خطای کوچک دیگران را گناهی ناخشودنی می پنداشد . متأسفانه این بیماران رانمیتوان کنترل کرد . عوامل گوناگون جسمانی و روانی و تعلیم و تربیت ناقص در بروز چنین حالت بقیه در صفحه ۵۴

کسیکه قادر به خودداری نیست و در نتیجه با چهره گهگیر تفاوتی ندارد و اینگونه اشخاص در حفظ پیوند زناشوئی چندان توانایی ندارند و عهد و میثاق خود را در وفاداری و ابراز صمیمت و محبت به یکدیگر را نیز به دست فراموشی میسپارند و در خلاف جهت آن گام بر میدارند .

۱۴ - زود آهنگی (۲۰) - رستن (۲۱)

در کتاب «منش شناسی تبهکار» مفاهیمی را که هیمنس (۲۲) روانشناس هلندی و هسکار او ویرسما (۲۳) وضع نموده اند اساساً منش شناسی قرار داد . رنه لوسن (۲۴) و گاستون برژه (۲۵) دانشمندان فرانسوی نیز در توضیح و تکمیل این تحقیق کوشیده اند . اساس زود آهنگی و دیر آهنگی براین نظر استوار است که هر کیفیت روانی همراه با جنبشی از سلولهای مغز است . این جنبش ، برینهای مصرف انرژی ، نیروی آن سلولها را کاهش میدهد و برای ترمیم کمبود و اینکه سلولهای مغزی به حالت اول خود بازگردند بتوانند با کیفیت روانی بعدی همراهی کنند یا آنرا دوباره به وجود آورند مدت زمانی لازم است که آنرا زمان واکنش (۲۶) مهیا نماید ؛ طول این زمان در بعضی افراد کوتاه است که آنرا زود آهنگ (۲۷) میخوانند . واکنش زود آهنگان فوری است و حال آنکه دیر آهنگان واکنشی کنندارند . زود آهنگان یا اشخاصی که دارای منش «ابتداشی» هستند سریع العمل یا تند کار و هر جنب وجوش ، زود گذشت ، سریع در دوستی و دشمنی ، جویای دوستان تازه ، خواهان

اسلام و خانواده

مثل نوشابه الکلی می‌اشامند ، سیگار می‌کشند ، زیاد غذا می‌خورند ، بهانه‌جویی می‌کنند ، بد خلق می‌شوند ، ناخنها یا شانرا می‌جوند ، به نفس قوانین می‌پردازند ، حرفهای کودکانه

می‌زنند ، اموال خود را به هدر میدهند ، داستانهای اسرار آسیز می‌خوانند ، مانند کودکان به سینما راه پیدا می‌کنند ، به اعمال جنسی انحرافی دست می‌زنند ، آدمیان یا توتوون می‌جوند ، مثل بچه‌ها لباس می‌پوشند ، قبیح اعمال خود را درک نمی‌کنند .

به این ترتیب اعمال کودکانه‌ای که از بزرگ سالان مریم‌زنده معرف بازگشت آنان به عالم کودکی و از عواقب ناکامی است که به ناپختگی تعییر می‌گردد .

ناپختگی مفهومی وسیع تر از گهگیری دارد ، زیرا علاوه بر گهگیری شامل مقاومت خودبینی ، پرخاشگری و بی‌تفاوتوی عاطفی نیز می‌شود .

قانون «یا همه یا هیچ» در رشد عوامل شخصیت و یا سیر قهقهائی تمام شخصیت حکومت ندارد به این معنی که در سیر قهقهائی ، تمام عوامل سازنده شخصیت فرد

به یک مرحله از مراحل پیشین عقب نشینی نمی‌کند بلکه بعضی از جنبه‌های احساساتی تفکری و رفتاری ممکنست سیر قهقهائی نماید و بقیه جنبه‌های شخصیت یا متوقف شود و یا آنکه در مراحل دیگر از سیر تکامل به پیشرفت خود ادامه دهد بنابراین ممکنست شخصی طرز تفکرش مانند یک فرد بالغ بوده

نایابیداری مؤثرند فقط خودشناسی می‌تواند تا حدودی از بروز عواقب شوم این عدم تعادل جلوگیری کند چه اگر فردی به این ضعف خود آشنا گردد به هنگامیکه دستخوش اختشاش آن می‌گردد و عنان اختیار از کف میدهد از اتخاذ هرگونه تصمیمی خودداری می‌کند و تنها تصمیم معقول وی آنست که در چنین حالی هیچ تصمیم دیگری نگیرد و اگر بتواند به استراحت پردازد تا تناقضی در رفتارش پدید نماید و موجب رنجش دیگران نگردد .

۱۵ - ناپختگی (۲۸) - از نظر روانکاوی ، ناپختگی بازگشت به حالت کودکی است و به گونه‌ای دیگر ، ایجاد وقفه در رشد شخصیت را ناپختگی مینامند . در اشخاص ناپخته ، مانند کودکان ، اصل لذت جویی بر اصل واقعیت غلبه دارد . این اشخاص تسلیم خواسته‌های دل می‌شوند و نمی‌تواند بر تایلات خود غلبه یابند و قادر به پیش‌بینی تتابع تحقق رساندن خواسته‌های خود نیستند زیرا فقط در زمان حال زندگی می‌کنند و رشد فکری آنان بدان مرحله نرسیده است که بتوانند روابط علم و معلولی را درک کنند . مبکد سری (۲۹) ، کارهای کودکانه ، تصمیمات عجلانه ، شتابزدگی ، تحرک فوق العاده ، تلون از آثار خامی است و اشخاص بی‌سایه و بی‌وقار و جلف افرادی ناپخته هستند . کلان سالان ناپخته برای کاهش اضطراب خود دچار سیر قهقهائی می‌شوند و هزار و یک کار کودکانه در پیش می‌گیرند